

Nieuws uit Lambarene

MEDEDELINGENBLAD VAN EN OVER PROF. DR. ALBERT SCHWEITZER

Van de redactie

In dit nummer geven wij een kort verslag van het huwelijk van mej. M. D. van der Kreek, arts sedert 1955 te Lambarene, en Guy Barthélemy, oprichter van het Albert Schweitzercomité te Parijs en eveneens vele jaren werkzaam in Lambarene. Als redactie en beide stichtingen, die voor Albert Schweitzer werken wensen wij het echtpaar Barthélemy van harte geluk en wensen het alle goeds toe voor de toekomst.

Tevens doen wij op onze lezers een dringend beroep om steun voor het werk van dr. Schweitzer. Vergeet u ons gironummer niet: u helpt daarmee de patiënten in Lambarene en tevens werkt u er indirect aan mede om de gedachten van dr. Schweitzer over de wereld te doen verspreiden.

U ontvangt daarvoor, naast onze dank, ons periodiek Nieuws uit Lambarene, waardoor u op de hoogte blijft met de gang van zaken in en om het ziekenhuis van dr. Schweitzer.

U, die dit blad voor het eerst leest, kunt zich van regelmatige toezending verzekeren door: een bijdrage (ineens of geregeld) te storten of over te schrijven op postrekeningnummer: 916071 ten name van de penningmeester van het Albert Schweitzerfonds te Deventer of te storten op de rekening van het A.S.F. bij de N.V. Amsterdamsche Bank te Utrecht. Hierdoor steunt men dus het Albert Schweitzerfonds, dat zich tot taak heeft gesteld gelden bijeen te brengen voor het werk van dr. Schweitzer en belangstelling te wekken voor zijn denkbeelden. Het doet dit o.m. door het stimuleren van uitgaven, het organiseren van lezingen en voordrachten, het uitgeven van het periodiek „Nieuws uit Lambarene“.

Bijdragen welke men in het bijzonder wenst te bestemmen voor steunverlening aan het ziekenhuis te Lambarene, kunnen worden gestort op girorekening 540600 t.n.v. de penningmeester der stichting „Vrienden van het hospitaal te Lambarene“ te Delft, of op de rekening van het „Vriendenfonds“ bij de Amsterdamsche Bank te Delft. Het „Vriendenfonds“ verzamelt gelden, die voor direct gebruik door dr. Schweitzer in aanmerking komen. Zij hebben slechts betrekking op het ziekenhuis te Lambarene. Uiteraard werken de twee stichtingen nauw samen.

Bestuursleden van de Stichting Albert Schweitzerfonds:

Ds. C. B. Burger, voorz., Stadhouderslaan 30, Utrecht, tel. 030-18200.

Mevrouw H. Oberman—Oberman, secretaresse, Scheepstimmermanslaan 37, Rotterdam, tel. 010-131519.

Mevr. E. F. Teychiné Stakenburg—Mees, „Klein-Schoonoord“, Westzeedijk 124, Rotterdam C, tel. 010-130581.

Mr. Ph. M. Muus Jr., penningmeester, Breitnerlaan 9, Utrecht, tel. 030-15500.

G. Oosterwijk, Statenhoed 25, Twello, tel. 06701-611

Ds. D. A. Werner, Nieuwe Bussumerweg 81, Huizen (N.H.), tel. 02952-273.

G. van Aardenne, Dubbeldamseweg 2, Dordrecht, tel. 01850-8092.

Bestuursleden van de stichting: Vrienden van het hospitaal te Lambarene:

G. Oosterwijk, voorz., Statenhoed 25, Twello, tel. 06701-611

T. Hoekstra, secr.-penn., Koningin Sophialaan 12, Amersfoort, tel. 03490-9570.

Ds. C. B. Burger, Stadhouderslaan 30, Utrecht.

Ds. D. A. Werner, Nieuwe Bussumerweg 81, Huizen (N.H.).

E. G. van de Rest, Voorstraat 235, Dordrecht, tel. 01850-3916.

Adviserend lid van beide stichtingen:

C. J. ten Cate, Parkweg 6, Deventer.

Uitgave van de Stichting Albert Schweitzerfonds.

Verschijnt tweemaal per jaar en wordt aan de geadresseerden gratis toegezonden.

Redactie: ds. D. A. Werner, Nieuwe Bussumerweg 81, Huizen (N.H.) — Telefoon 02952-273.

Administratie: Uitgeverij „De Torenlaan“, aan de Torenlaan 16-24 te Assen, tel. 05920-3044 (3 lijnen).

NIEUWS UIT LAMBARENE

Uit verschillende brieven, die wij in de loop van dit jaar uit Lambarene kregen, kunnen we concluderen, dat ondanks grote drukte dokter Schweitzer en zijn staf het goed maken.

Toen dr. Schweitzer en zuster Mathilde Kottmann na hun reizen door Europa weer in Lambarene terug waren, kregen we een brief waarin stond te lezen: „Dr. S. en mademoiselle Mathilde zijn de 31e december hier aangekomen, 's morgens om 11 uur. De 30e december zijn ze met een snelvarende boot om 14 uur uit Port Gentil weggevaaren. De volgende dag waren ze en Dr. Schweitzer heeft zich met volle energie op het werk geworpen, hij ging 's middags al op inspectie uit om te zien, wat het eerst gedaan moest worden.”

In mei was dr. Schweitzer bezig een grote aanlegplaats te maken voor de ferryboot op de plaats, waar vroeger de leprahutten gestaan hebben. Achter het ziekenhuis en door de plantage loopt de autoweg. Later wordt de weg daar opgehoogd,

zodat in de regentijd de vrachtwagen van het ziekenhuis (een Mercedes) ook rijden kan. In die tijd konden geen bananen worden gehaald, omdat de wegen onder water stonden. In augustus werd echter een bulldozer welwillend afgestaan door een vriendelijke vertegenwoordiger, zodat in ongeveer veertien dagen de weg naar het naastbijzijnde dorp één meter werd opgehoogd. Deze bulldozer heeft geweldige diensten bewezen.

In mei kwam Rhena Eckhardt (de dochter van dr. Schweitzer) voor een verblijf van zes maanden in Lambarene aan. Zij werd vergezeld door mevrouw Takahashi uit Tokio, echtgenote van de in Lambarene werkende Japanse arts. Zij zal een of twee jaar blijven. Dr. Takahashi heeft de verzorging van het leprozendorp.

Een zekere heer Nüssli heeft een aantal „prefabricated houses” opgezet. De eerste barak heet dan ook naar hem „Case Nüssli” en is bestemd voor kraamvrouwen. De heer Nüssli heeft gezegd, dat dit de eerste keer was, dat de fundering precies klopte. Het schijnt zeer moeilijk werk te zijn om de fundering van een prefabricated huis precies nauwkeurig te leggen.

In de laatste brief (d.d. medio september) lezen wij, dat er nog steeds gasten en bezoekers zijn. In de maanden juni, juli en augustus komen talloze bezoekers naar Lambarene. Men noemt dit daar dan ook het „toeristenseizoen”. Er zijn dan dagen, dat men met 36 personen aan tafel zit (waaronder 22 van de staf).

Men is begonnen aan de bouw van een nieuw huis voor het Afrikaanse personeel. Aangezien de lage betonmuren klaar moeten zijn vóór de regentijd, werd in september elke dag beton aangemaakt en op twee wagens de heuvel opgetrokken. Dr. Schweitzer heeft boven op de heuvel de leiding op de bouwplaats, zuster Silver laat beneden beton aanmaken en de Franse dominee Vigne zorgt voor het transport. Iedere avond valt er al wat regen, hetgeen een maand te vroeg is.

Over het algemeen is de stemming best en ook dr. Schweitzer is in zeer goede conditie. Er heerst altijd grote vreugde wanneer uit verschillende landen de kisten met verbandartikelen, babykleertjes, levensmiddelen enz. aankomen.

Een wandeling door het ziekenhuis

Graag wil ik u vandaag eens meenemen langs enkele afdelingen van dokter Schweitzers hospitaal. Een volledige rondgang langs de 350 bedden en dan nog een tochtje naar het lepradorp met zijn 150 huisjes zou u waarschijnlijk te veel vinden in deze vochtige warmte.

Als altijd ontmoeten we eerst Iloco, een oude dorpsvoenaar. Hij kan zo langzamerhand wel tot de stamgasten van het ziekenhuis gerekend worden. Iedereen kent hem. Het is dan ook iemand, die je niet gemakkelijk vergeet: een luguber gezicht met een paar doordringende ogen onder een oude vilthoed, versierd met de heilige rode en witte veertjes, een gebochelde rug, slecht gecamoufleerd door een gescheurde, mateloos vuile panje. En dan nog zijn belangrijke attriboot: een knoestige dikke stok. Met behulp hiervan kan hij zich voortbewegen, terwijl hij hem ook graag zo nu en dan dreigend opheft tegen andere patiënten. Deze zijn ook zonder dat al bang genoeg voor de vermeende krachten en kunsten van deze feticheur, die voor ons alleen maar een eenzame zielepoot, een menselijk wrak is. Hij groet ons vriendelijk, en neemt de aanmaning om nu toch echt zijn medicijnen in te nemen, vast niet ter harte. Waarschijnlijk verlangt hij er niet naar om helemaal beter te worden, maar wil hij liever, een beetje ziek, in de vertrouwde

omgeving van het hospitaal de rest van zijn leven slijten. Hij heeft hier immers een dak boven zijn hoofd en behoeft zich over zijn dagelijkse maaltijd ook geen zorgen te maken. En het is niet in de geest van „le grand Docteur” om mensen weg te sturen, die in hun dorp zouden verkommeren, al is het door plaatsgebrek niet mogelijk iedereen die dat zou willen, hier te houden.

Ons pad vervolgend, komen we nu bij de barak van de patiënten, die een ongeluk hebben gehad, of die lijden aan tropische zweren. Na de barak van de geopereerden is dit wel de afdeling, waar je de meeste mensen in bed kunt aantreffen. Noodgedwongen uiteraard, want met een gebroken been of een groot ulcus kun je nu eenmaal niet lopen. Bij vele andere kwalen, waarbij wij dat ook onmogelijk zouden vinden, presteert de negerbevolking dat wel. De aanblik is enigszins anders dan in Europese ziekenhuizen: boven de bedden een muskietengaas, erin wat droog gras. En eronder, schrikt u niet, ziet u potten, pannen, bananen, een po, manioc, kleding, een petroleumlamp, en nog vele andere zaken vredig naast elkaar staan. Tussen de bedden door scharrelen, behalve allerlei familieleden, hun kippen, wat honden en soms een geitje. Dit alles wordt toegestaan om te maken, dat de zwartjes zich hier zoveel mogelijk thuis en op hun gemak

zullen voelen. De meesten werken een beetje. Er worden manden gevlochten, men draait ananastouw, iemand snijdt wattenstokjes, en enkele vrouwen, die dit op de zendingsscholen geleerd hebben, borduren of breien. Lang niet iedereen verstaat Frans, en wij kennen helaas de inboorlingentalen niet. Gelukkig zijn er tolken, waardoor toch contact, zij het niet rechtstreeks, mogelijk is. Als je even tijd hebt, is het oergenoeglijk je een beetje met ze te onderhouden. Je hoort dan allerlei verhalen, waardoor je dit primitieve, bij de dag levende, kinderlijke volk, met zijn zo van het onze verschillende levenstempo, beter leert begrijpen. Ook is het enig om al hun ach's en wee's te horen, als je op jouw beurt hun iets vertelt over dat verre landje, waar soms de ijsblokken (een bekend iets na het reclame ijsblok met de medicijnen!) in de rivieren drijven, en waar je een vuurtje in je huis moet stoken om zelf geen ijsblok te worden, waar de bruiden niet betaald behoeven te worden en zeker niet naar arbeidsvermogen, en waar moeders de kinderen de borst geven, zelfs als ze geld voor flesvoeding hebben. Ook kunnen ze moeilijk begrijpen, dat de kazen er niet als kokosnoten aan de bomen groeien. Helaas le-

ven we, om met dokter Schweitzer te spreken, in de derde periode van zijn Afrika-tijd. De eerste was de heroïsche: bomen vellen, stobben rooien, mierenheuvels wegruimen, bouwen, planten, kortom de stichting van een ziekenhuis midden in het oerwoud. De tweede was de idyllische, men was toen met wat meer mensen, het werk kon rustig voortgang vinden, en men had tijd voor de kleine vreugden van het leven: een mooie zonsopgang, muziek, een minder sober maal. Maar het derde tijdperk is dat, waarin iedereen bijna in het werk verdrinkt, en waarin zelfs op zondagavond na het eten nog dokter Schweitzers geveugelde woord weerklinkt, uitgesproken tegen zijn oudste medewerkster: werken en niet versagen.

Maar laten we even gaan genieten van al onze spartelende naakte baby's, die juist gebaad worden. 't Is een vrolijk, gezellig bedrijf daar bij dat grut, waarvan de kleur nog varieert van roze tot pikzwart, en al hun gelukkige moeders. In dit land, waar de vrouw eigenlijk pas waarde heeft als ze een kind ter wereld heeft gebracht, en waar door de geslachtsziekten juist zovelen van dit voorrecht verstoken blijven, is de trots van de jonge moeders extra goed te begrijpen. Talloos zijn op het spreekuur altijd weer de smeekbeden en de onbeholpen briefjes, waarin om zwangerschap gevraagd wordt. „Och, geef me toch medicijnen om de kans te krijgen, dat ik kinderen krijg, en dood toch ook die grote worm in mijn buik, zodat er plaats komt voor „de honderd heiligen”,” zoals een negerin me schreef, in plaats van „enceinte” „les cent saints” wensend.

Nadat het kopje koffie van tien uur ons goed gesmaakt heeft, gaan we op weg naar de oude blinde Matthieu, een hartpatiënt, die al meer dan een jaar, samen met zijn bijna blinde Akiko, bij ons is. Elke week moet hij een bezoekje hebben, ook als de medische consequenties daarvan niet groot zijn, anders zou hij zich vergeten voelen. Eerlijk gezegd zijn de bezoeken bij hem bovendien erg plezierig. Op de vraag hoe het ermee gaat krijgen we meestal ten antwoord: „O, bent u daar, dat doet me veel genoegen. Ik voel nog steeds pijn in mijn hoofd, jeuk overal, steken door mijn rug, en vanaf mijn nieren tot aan mijn dijen ben ik vol stenen. Verder dansen voor mijn ogen beweeglijke zwarte boze duiveltjes, die opkomen uit een wild stromende rivier, ik verzoek u wel van harte deze alle te verdrijven”. Maar vandaag is er nog iets: „Op mijn nieuwe etiket staat, naar men mij vertelde, als leeftijd ingevuld 90 jaar. Nu ben ik al in mijn tweeënegentigste, mijn dringende bede aan u is, dit te willen veranderen.” Ik heb dit maar gauw gedaan op aanraden van mijn schrandere negerhulpje, die zei: „Doe het maar, hij heeft natuurlijk ongelijk, want niemand kan ouder zijn dan de grote dokter, maar dan heeft zijn geest tenminste rust”. Met de belofte zijn medicijnen wat te zullen veranderen, en zonder enige hoop om zijn schurft dan te genezen of hem van zijn keistenen te bevrijden, nemen we afscheid, want in de verte hoor ik mijn Homerus, en u moet hem beslist ook nog even zien. Hij is een blinde, die op zijn vreemde, van halve kalebassen, enige lianen en een gebogen stok gemaakte instrument muziek maakt. En in zijn eigen taal zingt hij er oude, weemoedige verhalen bij. Soms hoor je hem in geen weken, maar nu opeens is het gezang er weer. Zijn droevige gezicht met de dode ogen is plotseling anders, glanzend, geworden, en de ademloos luisterende negers zeggen: nu is hij gelukkig, want nu leeft hij in zijn muziek-instrument. Waarschijnlijk hebben ze gelijk, want zoals het staat in „Die Fledermaus” van Strauss: Glücklich ist wer vergisst, Was doch nicht zu ändern ist.

Joke Bouma.

Een Lambarene- huwelijk

Het was in Lambarene, dat een van de belangrijke bouwers van het lepradorp van dr. Schweitzer, de Fransman Guy Barthélemy ¹⁾ kennis maakte met de Nederlandse arts, mej. M. D. van der Kreek, die van 1955 af dr. Schweitzer als chirurg heeft geholpen.

Het was in datzelfde Lambarene, dat deze twee mensen besloten met elkaar te gaan trouwen, omdat na de kennismaking er iets anders was gaan groeien: de liefde.

Aan dit diepgeworteld besluit werd dan ook op zaterdag 24 september in Bussum uitvoering gegeven.

Omstuwd door een groot aantal familieleden en vrienden ging men omstreeks het middaguur ten gemeentehuize, waar het huwelijk door de burgemeester van Bussum, mr. J. C. Haspels, werd voltrokken. Hierna ging men naar het kleine knusse kerkje van de doopsgezinde gemeente te Bussum, waar ds. D. Richards, doopsgezind predikant aldaar, de trouwdienst leidde. Het kerkgebouwtje was geheel gevuld en de aankleding van het liturgisch centrum verried de artistieke hand van de ouders van de bruid, het bekende kunstenaarsrechtspaar Van der Kreek. De dienst was sober en plechtig, gehouden in de twee talen, het Frans en het Nederlands; de predikant ging uit van een der zaligsprekingen: Zalig zijn de vredestichters, want zij zullen kinderen Gods genoemd worden.

Hierna werd van de gelegenheid tot gelukwensen druk gebruik gemaakt. Toch is hiermee de zaak niet afgelopen. Integendeel.

Albert Schweitzerdorp

Het blijkt, dat het verblijf van deze twee mensen in het werkgebied van dr. Schweitzer niet een doorgangsperiode is geweest van ervaring en praktijk, maar voor hen

¹⁾ Guy Barthélemy is oprichter van het Albert Schweitzercomité in Parijs
(Association française des amis d'Albert Schweitzer).

heeft deze periode de basis gelegd voor het levenswerk, dat het echtpaar Barthélemy in november zal beginnen.

In de geest van Albert Schweitzer gaan zij in het Zuiden van Frankrijk een centrum vestigen op het platteland voor ontheemden en vluchtelingen, voor verlaten en verwaarloosde kinderen. Zij willen trachten om iedere familie een eigen woning, een eigen thuis te geven, waar het persoonlijke leven tot zijn recht kan komen. Het werk zal op coöperatieve basis verricht worden. Het zal bestaan uit: landbouw, groenteteelt, fruitteelt, veeteelt, bebossing, viskwekerij, nuttige en artistieke handenarbeid.

Het bruidspaar op de stoep van het gemeentehuis te Bussum

Deze onderneming, die neutraal is zowel op politiek als godsdienstig terrein, heeft contact opgenomen met protestantse, katholieke en buitenkerkelijke organisaties, zowel internationaal als landelijk. Wij hopen, dat er ook in Nederland belangstelling voor dit project zal bestaan.

Ds. C. B. Burger, voorzitter van het Albert Schweitzerfonds overhandigt het echtpaar Barthélemy een gift voor het mooie werk, dat in Zuid-Frankrijk wordt begonnen.

Eerbied voor het leven

Het leven in het Albert Schweitzerdorp zal gebaseerd zijn op de hoofdgedachte van dr. Schweitzers filosofie: eerbied voor het leven. Het is hetzelfde beginsel, dat deze twee mensen bij elkaar bracht om te trachten dit zegenrijke doel, met steun en meeleven van Albert Schweitzer zelf, te verwerkelijken.

Ongetwijfeld is het zo, dat dit Albert Schweitzerdorp in Zuid-Frankrijk (de plaats is tot op heden nog onbekend) een van de tastbare consequenties is van het werk van naastenliefde, dat reeds zovele jaren door de dokter van Lambarene is uitgedragen. Het was ook Schweitzer, die in de eerste jaren van zijn werk in Lambarene eens zei: „De kracht van het ideaal is onberekenbaar”. Het is of we datzelfde nog eens weer horen.

Met vreugde vermelden wij ook hieronder het adres van mevr. Barthélemy voor het geval u meer hierover zoudt willen weten:

mevr. M. D. Barthélemy—van der Kreek,
W. Bilderdijklaan 26, Bussum, Nederland, tel. 02959-17871.

Wij weten, dat een dergelijke onderneming heel veel geld kost.

Daarom vermelden wij evenzeer met vreugde en instemming, naast het gironummer, dat u elders in dit blad aantreft, waarop u giften kunt storten, die het werk van dr. Schweitzer in Lambarene ten goede komen, het gironummer van het Albert Schweitzerdorp in Zuid-Frankrijk, dat immers door uw bijdragen zijn gestalte zal moeten krijgen:

postgiro 129220 van de Amsterdamsche Bank N.V.,
kantoor Bussum, t.n.v. mevr. Barthélemy—van der Kreek
(s.v.p. vermelden: Albert Schweitzerdorp).

Grote Albert Schweitzermiddag

op zaterdag 12 november om half drie
in Grand Theatre GOOILAND, Hilversum

Op deze middag zullen de heer en mevrouw Barthélemy—van der Kreek een Japanse film vertonen over het werk van Albert Schweitzer in Lambarene. Mevrouw Barthélemy, die voor haar huwelijk verscheidene jaren als chirurge in het ziekenhuis van Albert Schweitzer heeft gewerkt, zal een en ander toelichten. Waarschijnlijk zullen de heer en mevrouw Barthélemy ook nog iets vertellen over het werk, dat zij in Zuid-Frankrijk in de geest van Albert Schweitzer gaan opzetten.

Wij stellen de abonnees op Nieuws uit Lambarene in de gelegenheid deze bijeenkomst bij te wonen.

Wat u te doen hebt is het volgende:

Vul de onderstaande strook in en zend deze naar de heer *G. Oosterwijk, Statenboed 25, Twello*.

Uiteraard zijn een beperkt aantal plaatsen beschikbaar, zodat u wordt aangeraden zo spoedig mogelijk te reageren.

Behoort u bij de eerste 700 gelukkigen, dan ontvangt u van de heer Oosterwijk een schriftelijke uitnodiging tot bijwoning van de middag in Gooiland en kunt u op *vertoon van de uitnodiging* zich van een plaats verzekeren.

Ondergetekende verzoekt een uitnodiging te ontvangen voor de Albert Schweitzermiddag in „Gooiland” op zaterdag 12 november.

Naam:

Woonplaats:

Adres:

Aantal uitnodigingen:

Ondertekening:

(duidelijk schrijven s.v.p., bij voorkeur in blokletters)

Bezoek aan Lambarene

★ ★ ★

Mevrouw dr. Elsie Kühn—Leitz schreef in 1959:

Reeds zeven jaren ben ik zeer bevriend met Albert Schweitzer. In het begin van dit jaar nodigde hij mij dringend uit hem tijdens de zomer in Lambarene te bezoeken. Ik stemde toe en vloog met een viermotorige vliegtuig van de Air France van Frankfort over Parijs tot Nice, toen in een non-stop vlucht tot Douala/Kameroen. Direct bij aankomst aldaar werd ik met de politieke problemen geconfronteerd. Op 1 januari 1960 zou Kameroen volledig onafhankelijk worden, waardoor terroristen met hun van communistische zijde geïnfiltreerde leiders aan het werk togen om een onafhankelijkheid te bewerkstelligen, welke evenals in Guinea zich ten gunste van Rusland zou ontwikkelen. Veertien dagen daarna deden zich in 't land onlusten voor, waardoor vijf blanken van de inwoners gedood werden. Tengevolge van deze onlusten lijdt het zakenleven in Kameroen; de werkloosheid stijgt, terwijl er gebrek aan bedrijfskapitaal is. De inheemse deskundigen op allerlei gebied zoeken verbinding met de wereldmarkt en naar nauwere samenwerking met de Europese landen. Gedeelten van het beheer zijn reeds onder Kameroens bestuur, dit betreft militair beheer en buitenlandse zaken. De handel met het buitenland is nog in handen van de Fransen.

Geheel Kameroen staat sinds 1918 onder protectoraat van de Volkenbond, thans de U.N.O. De Fransen hebben met succes het land tot ontwikkeling gebracht door het stichten van ziekenhuizen, kleuterscholen en andere sociale voorzieningen voor de volksgezondheid en de beschaving. Ook de zending en de missie hebben belangrijk werk verricht ten behoeve van de opvoeding en de verzorging der inheemsen.

Het vliegtuig, dat, als overal in onherbergzame gebieden, het meest geschikte vervoermiddel is, vervoert ook hier passagiers en goederen. Een tweemotorig vliegtuig bracht mij in acht uur incl. de tussenlandingen in Bitam en Libreville naar het vliegveld in Lambarene in de staat Gabon. In Libreville, de hoofdstad van Gabon, werd ik gedurende het oponthoud van circa een uur zeer welwillend ontvangen. De secretaris van de zwarte minister-president M'Ba haalde mij per auto af en bracht mij naar de villa van de president, die mij met de Hoge Commissaris van Frankrijk Herzog vriendelijk ontving.

Dr. Schweitzers hospitaal

Het vliegveld van Lambarene is aan de andere oever van de Ogowe als het dorp Lambarene gelegen. Beide liggen ongeveer één uur varen met de pirogue stroomopwaarts van het hospitaal van dr. Schweitzer. Lambarene is thans gemakkelijk per vliegtuig te bereiken. Wanneer men voldoende tijd heeft kan men in Bordeaux de boot nemen tot Port Gentil aan de Atlantische Oceaan en reist dan vandaar met de rivierboot in twee dagen stroomopwaarts naar het hospitaal. Dit is nog steeds de manier van reizen van dr. Schweitzer van Afrika naar Europa en omgekeerd.

Op het vliegveld was ter begroeting een van dr. Schweitzers vijftien blanke verpleegsters aanwezig. In een pirogue, geroeid door vier lepralijders, bereikten wij het hospitaal. Tot mijn vreugde wachtte dr. Schweitzer mij bij de landingsplaats op met Mathilde Kottmann en Ali Silver.

Het hospitaalcomplex bestaat uit ca. dertig houten barakken, die op cementen fun-

deringen zijn gebouwd. In plaats van ruiten zijn de vensters van vliegengaas voorzien. Opmerkelijk is, dat alle barakken en gebouwen door dr. Schweitzer en de negers in de loop van de laatste dertig jaren zelf gebouwd werden.

Op een heuvel, circa twintig minuten van het hospitaal verwijderd, ligt het lepradorp. Dit bestaat uit vijfentwintig barakken, gedeeltelijk van hout en gegolfd ijzer. Het materiaal hiervoor werd betaald met het bedrag, dat door dr. Schweitzer in 1952 in Oslo ter gelegenheid van de uitreiking van de Nobelprijs werd ontvangen. In het hospitaal bevinden zich circa zeshonderd personen. Dit zijn dan de zieken met hun familie. De zieken worden verzorgd door vijf artsen van verschillende nationaliteit. Verder zijn er zwarte ziekenverplegers, die infirmiers worden genoemd. Bovendien zijn er circa veertien blanke verpleegsters, ook van verschillende nationaliteit en twee blanke studenten, die dr. Schweitzer bij zijn veelzijdig werk behulpzaam zijn.

Dagelijks wordt hier zeer veel werk verricht. Telkens bemerk ik, dat de blanken, die hier in het oerwoud werken wel tweemaal zoveel werk verzetten als in Europa. In Lambarene begint de dag 's ochtends om half zeven. Dr. Schweitzer zelf begint de dag gewoonlijk met oefeningen op zijn pedaal-piano, welke zich in een nis van zijn zit-slaapkamer bevindt. Zijn spel beschouwt hij als ochtendgymnastiek. Het bestaat uit koralen en orgelconcerten van Bach. Om half acht is het gemeenschap-pelijk ontbijt door de blanken in de eetzaal. Het ontbijt bestaat uit koffie, melk, wittebrood en jam. Zoals vrijwel overal in de tropen wordt zelfs in hospitalen en kraaminrichtingen de melk vervaardigd door melkpoeder op te lossen. In equatoriaal Afrika zijn geen koeien, daar weiden ontbreken, zodoende is er evenmin boter. In plaats van boter wordt het brood gewoonlijk belegd met jam van papaja, van sinaasappelen, pompelmoezen enz. Het brood wordt uit geïmporteerd meel in het hospitaal gebakken.

Om 8 uur en om 14 uur wordt dagelijks op het dorpsplein appèl gehouden. Dit plein ligt in het centrum van de barakken voor het woonhuis van dr. Schweitzer en zijn trouwe helpsters. Bij dit appèl wordt het werk ingedeeld, want alle zieken, die hiertoe in staat zijn moeten in het hospitaal voor de gemeenschap werk verrichten.

(wordt vervolgd)

Propagandamateriaal

Het komt herhaaldelijk voor, dat leerlingen van ulo-, kweek- of middelbare scholen werkstukken moeten maken over het leven en werk van dr. Schweitzer. Het Albert Schweitzerfonds krijgt dan verzoeken om illustratiemateriaal. Af en toe kunnen wij wel eens een mooie foto geven en dat doen wij met plezier, maar één foto is uiteindelijk toch maar eenzijdig materiaal. Wij hebben besloten een foto-folder te doen uitgeven, waarin 14 foto's staan afgebeeld uit het werkgebied van dr. Schweitzer. De achterkant van de foto's is wit, zodat men ze zonder bezwaar kan uitknippen. Een zeer korte toelichting geeft aan, wat de foto's voorstellen.

De folder kost per stuk 10 ct

10 exemplaren kosten f 0.75

100 exemplaren kosten f 5.—.

Meer dan 100 exemplaren 5 ct. per stuk.

Bestellingen kunnen worden opgegeven aan de bestuursleden (zie eerste pagina).

Albert Schweitzerjeugdclub

In ons vorige nummer van Nieuws uit Lambarene meldden wij u over de oprichting en doelstelling van deze jeugdclub, welke hoofdbestuur gevestigd is in Amsterdam, terwijl in sommige plaatsen in ons land afdelingsbesturen zijn opgericht. De leeftijd is van 16—25 jaar, zodat de Albert Schweitzerjeugdclub grotendeels bestaat uit middelbare scholieren. Daarom is het ook begrijpelijk, dat in de overgangstijd en examenmaanden er een periode was van nonactiviteit. Ook is het begrijpelijk geweest, dat er intern nog veel moest worden uitgedacht en gestalte gegeven, zodat er in het hoofdbestuur enkele mutaties zich voordeden.

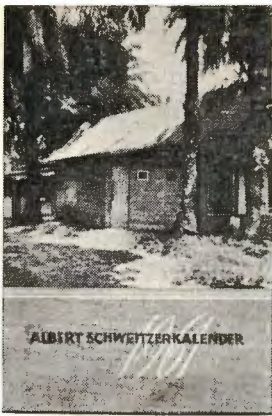
Niettemin is het enthousiasme geenszins afgezwakt.

Voor me ligt een brief van de vice-voorzitster en initiatiefneemster, de 17-jarige Yvonne Petit. Het is een lange brief, die op eerlijke wijze vermeldt de moeilijkheden, die iedere vereniging in het begin heeft om tot consolidatie te komen. Maar het meeste, dat in de brief te lezen is, is hartverwarmend en enthousiast. Eind juni heeft de Albert Schweitzerjeugdclub in Utrecht een groot concert georganiseerd, dat een succes geworden is. Aan dit concert hebben 150 mensen geheel belangeloos hun medewerking verleend. In diverse bladen hebben waarderende recensies gestaan. Ook is er in de afgelopen zomer in Amsterdam een weekend gehouden en op 15/16 oktober staat weer een weekend bij Hilversum op het programma, georganiseerd door de afdeling Arnhem. Hier zal o.a. pater Suasso de Lima de Prado over Afrika spreken.

Door deze weekenden poogt men de mensen nader te brengen tot het werk van dr. Schweitzer in Lambarene en tot dergelijk werk, dat in dezelfde geest wordt verricht. Ook organiseert de jeugdclub diverse „bindingsavonden”, waarop door middel van een gezellig samenzijn en een dansje het onderling contact wordt verstevigd. Tevens is men bezig een bibliotheek samen te stellen en een orgaan uit te geven.

Rest ons nog te vermelden, dat deze jeugdclub een tegelactie is begonnen. Er wordt een tegel met de beeltenis van Albert Schweitzer uitgegeven die voor een zekere prijs gekocht kan worden. Er zijn al veel tegels besteld. Ook deze actie heeft ten doel het werk van Albert Schweitzer in bredere kring bekendheid te verschaffen. Ongetwijfeld hoort ook u hier weldra meer over.

W.

De Albert Schweitzerkalender voor 1961

Sinds 1955 heeft de Stichting Albert Schweitzerfonds een Albert Schweitzerkalender het licht doen zien, teneinde aldus meer bekendheid te geven aan het werk van professor Schweitzer in Lambarene en voorts, om er een middel door te bezitten, de inkomsten der stichting ten behoeve van het werk van professor Schweitzer te vergroten. De netto-opbrengst van de verkoop van deze kalender toch komt ten goede aan de Stichting Albert Schweitzerfonds.

Voor 1960 was de stichting zo gelukkig over prachtig fotomateriaal de beschikking te krijgen. Het was mejuffrouw dr. M. D. van der Kreek uit Bussum, sedert 1955 als arts in Lambarene werkzaam, die de stichting haar gehele fotoarchief tot bovenvermeld doel ter beschikking stelde en aldus de Stichting Albert Schweitzerfonds de gelegenheid bood daaruit voor 1960 een keus te doen.

Ook voor 1961 is weer een Albert Schweitzerkalender verschenen en een deel van het voortreffelijke fotomateriaal is weer verschaft door mejuffrouw dr. M. D. van der Kreek, terwijl ook zeer fraaie foto's uit het bezit van mejuffrouw A. van Beeck Vollenhoven werden opgenomen.

De Stichting Albert Schweitzerfonds heeft de ervaring, dat de kalender, die zij nu dus al meerdere jaren uitgeeft, zich in de huisgezinnen een plaats heeft veroverd. Daarover verheugt zij zich zeer, omdat men, door zich een Albert Schweitzerkalender aan te schaffen, op indirecte wijze het werk van professor Schweitzer steunt. Door het kopen van de Albert Schweitzerkalender helpt men er dus aan mee, dat het belangrijke werk van professor Schweitzer in Lambarene kan worden gedaan. Mocht men dit op nog andere wijze willen doen, door bijvoorbeeld, behalve de kalender te kopen, óók nog een bedrag in geld tot het hiervoor vermelde doel te storten, dan kan zulks geschieden op het gironummer 916071 ten name van de penningmeester van het Albert Schweitzerfonds te Deventer. Men kan zijn bijdrage ook storten op de rekening van het Albert Schweitzerfonds bij de Amsterdamsche Bank N.V. te Utrecht.

Het formaat van de kalender is 15½ x 24½ cm. De prijs per kalender bedraagt f 2.50. Koopt de door de Uitgeverij „De Torenlaan” aan de Torenlaan 16-24 te Assen, uitgegeven fotokalender. Bestelt hem rechtstreeks bij de uitgeefster. Het bestuur van de Stichting Albert Schweitzerfonds zal er u zeer erkentelijk voor zijn.

Bestuursleden van de Stichting Albert Schweitzerfonds:

dr. C. B. Burger, voorzitter, Stadhouderslaan 30, Utrecht.

Mevrouw H. Oberman—Oberman, secretaresse, Scheepstimmermanslaan 37, Rotterdam.

Mevrouw E. F. Teychiné Stakenburg—Mees, „Klein Schoonoord”, Westzeedijk 124, Rotterdam C.

Mr. Ph. M. Muus Jr., penningmeester, Breitnerlaan 9, Utrecht.

G. Oosterwijk, Statenhoed 25, Twello.

Ds. D. A. Werner, Nieuwe Bussumerweg 81, Huizen (N.H.).

G. van Aardenne, Dubbeldamseweg 2, Dordrecht.

Ondergetekende (naam en voornaam) wonende
(straatnaam en huisnummer) te (woonplaats)

..... verzoekt toezending van exempla(r)en van
de Albert Schweitzer fotokalender voor 1961. Het daarvoor verschuldigde bedrag ad
..... x f 2.50 is heden gestort op girorekening nr. 871786 van de Uitgeverij „De
Torenlaan” aan de Torenlaan 16-24 te Assen.

Ondertekening: